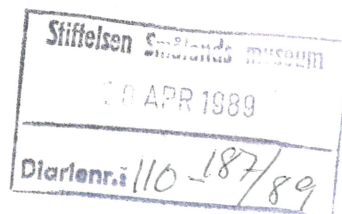

Stiftelsen Smålands Museum

antikvarie Elise Hovanta/ML

1989.02.23

Jan Forsberg
Växjö kommun
Gatukontoret
Box 1222
351 12 VÄXJÖ

Fosfatkartering, Vallen-området, Växjö

Härmed översänds rapporten över Fosfatkarteringen,
Vallen, Växjö, Småland.

Vänliga hälsningar

Elise Hovanta

Elise Hovanta

Kopia till: Margit Forsström, Länsstyrelsen
Riksantikvarieämbetet, Stockholm

Stiftelsen Smålands Museum

RAPPORT

Fosfatkartering

Vallen

Växjö

Sm

Bakgrund

Flera av sjöarna runt Växjö, såsom Växjösjön och Södra Bergundasjön tillhör Mörrumsåns sjösystem, som redan tidigt på stenåldern utnyttjades som kommunikations- och kolonisationsled. Vid dessa vattendrag finns redan tidigare kända stenåldersboplatser och troligen även okända sådana. Vid bl a fosfatkarteringar kan bosättningar från förhistorisk tid spåras. Som exempel kan nämnas den år 1988 undersökta stenåldersboplatsen vid Östra Telestad (nuvarande kv Björkängen), som upptäcktes vid fosfatkarteringen. Denna boplatser har daterats till 4.600 f Kr.

Inledning

Den 16 januari 1989 fosfatkarterades ett område mellan Växjösjön och Södra Bergundasjön, på uppdrag av Växjö kommun, inför exploatering av området. Fosfatkarteringen utfördes av Elise Hovanta vid Smålands Museum med grävhelp av Bengt-Åke Johansson från Trädgårdstjänst i Växjö AB. Fosfatproven har analyserats vid RAGU:s fosfatlaboratorium i Visby enligt citronsyrametoden. Växjö kommun beskostade såväl själva karteringen som analysen.

Området Vallen

Det fosfatkarterade området, som ligger mellan 162 och 168 m ö h, kallas Vallen och är beläget mellan Växjösjön och Södra Bergundasjön. Ytan utgörs av mot öst till sydöst sluttande åkermark (vall) och är c:a 230 x 170 m stor. Områdets högsta punkt finns i nordväst. Strax öster om det karterade området är Valla kanal, som förbinder de båda tidigare nämnda sjöarna. Närmast kanalen är marken aningen sumpig och bevuxen med lövsly. Genom området löper en grusväg, som på vardera sidan har björkar.

Inga tidigare kända fasta fornlämningar finns i den närmaste omgivningen.

Fosfatkarteringen

Växjö kommuns gatukontor hade tidigare provgrävt på området, för att se vilka olika jordlager som fanns. Under matjorden framkom siltig sand och morän, för att sedan på c:a 2,1 - 2,7 m djup avlösas av berg. Med utgångspunkt ifrån det av gatukontoret utsatta koordinatnätet, togs fosfatprover var 25:e meter, alldeles under matjordslagret, i alven, sammanlagt 58 prover (se fig 2).

Resultat av analysen

Proverna visade genomgående högre värden än på Kampenområdet, men lägre värden än vad andra områden med förhistoriska bosättningar invid tidigare nämnda sjöar visat. Boplatsen på Östra Telestad t ex uppvisade upp till 300 P^o (fosfatgrader), där markens naturliga fosfathalt låg på c:a 100 P^o.

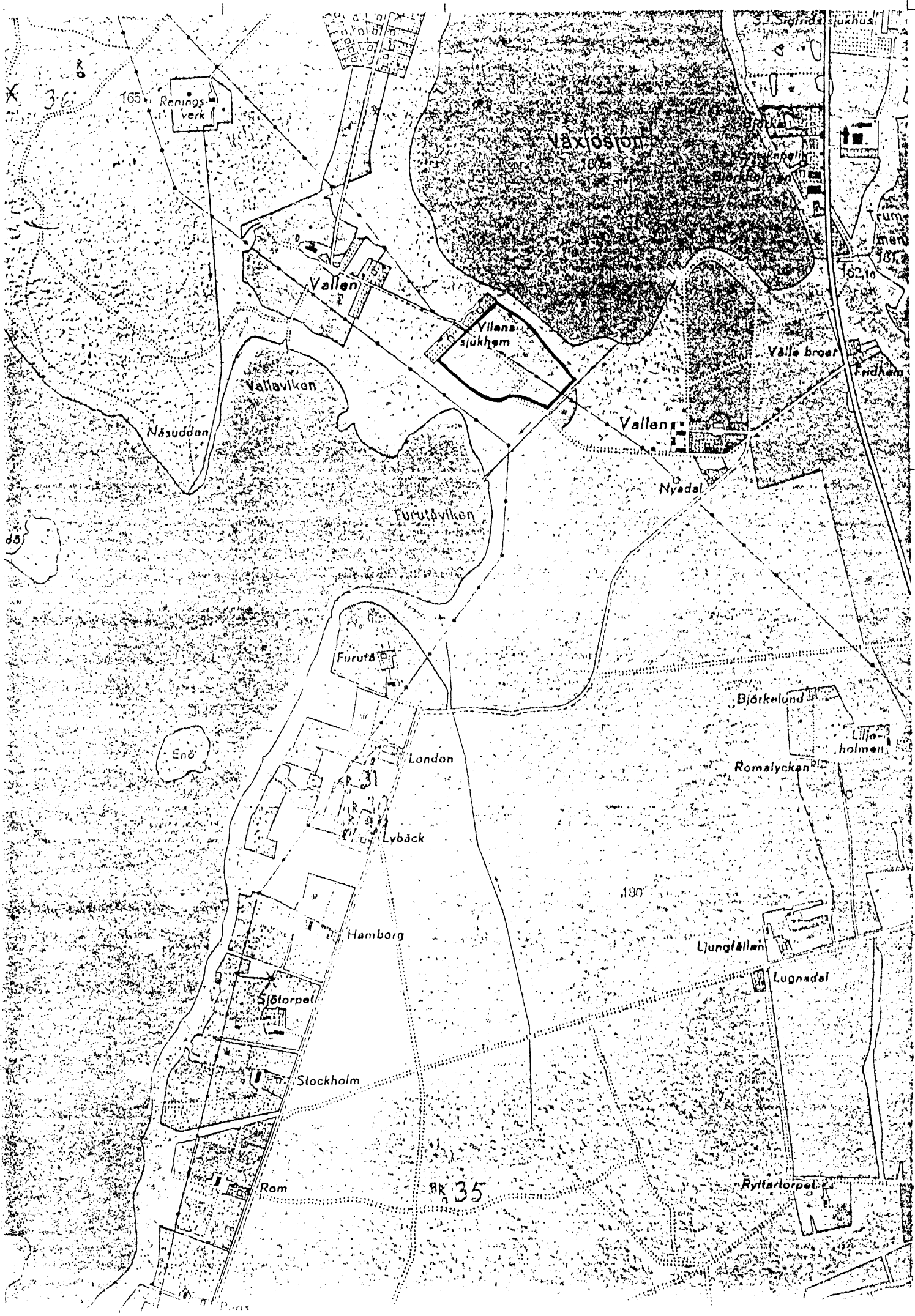
Vallen-områdets naturliga fosfathalt får anses ligga närmare 25 P^o. Områdets högsta påvisade värde är 94 P^o. En koncentration av värden på över 50 P^o finns på områdets högsta del, i nordväst, med en utlöpare mot sydöst, som följer höjdkurvorna (se fig 3).

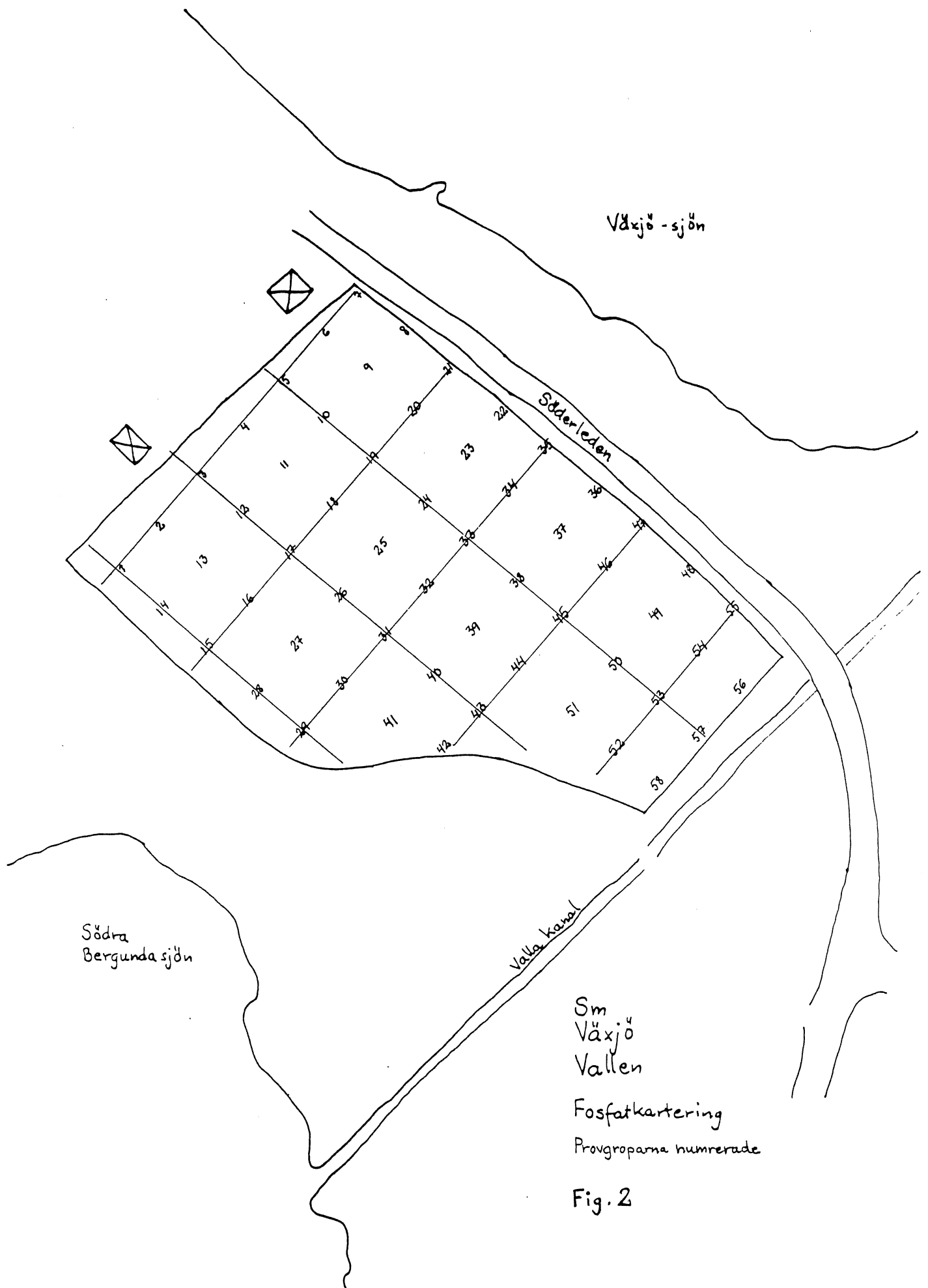
Med så pass höga halter fosfat som Vallen-området kunde påvisa, torde ytan utgjort platsen för en förhistorisk bosättning. Med ledning av resultaten av de analyserade jordproverna, anser undertecknad vid Smålands museum, att provundersökning bör ske på området, innan detta exploateras.

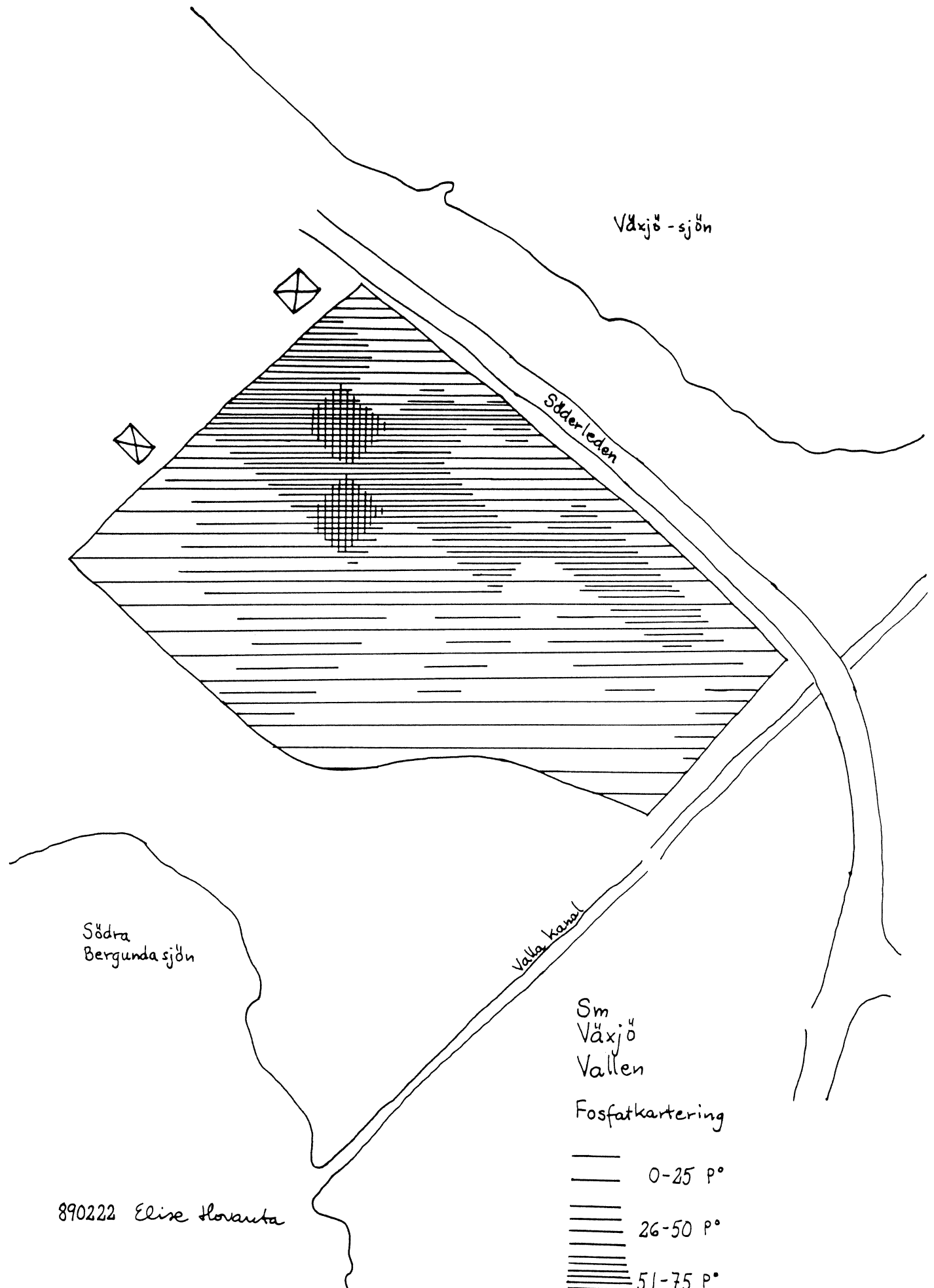
Växjö 89.02.23

Elise Hovanta

Elise Hovanta

890222 Elise Hovanta

0 50 100 m

RAGU FOSFATLABORATORIET

FOSFATANALYS

880116

SID

UPPDRAGSGIVARE Smålands Museum, Box 102, 351 04 VÄXJÖ

SGN

EHL

43

FAKTURERAS Uppdragsgivare

PROVTAGARE Elise Levanta

PROVTAGNINGSSOMRADE Vallen, Växjö, Småland

Nr	Provets beteckning	P ⁰	Anm	Nr	Provets beteckning	P ⁰	Anm
1		11		41		23	
2		15		42		25	
3		30		43		25	25
4		61		44		31	15
5		63		45		68	31
6		52		46		36	68
7		46		47		15	36
8		42		48		64	15
9		48		49		26	64
10		94		50			26
11		64		51		19	
12		39		52		21	
13		35		53		17	
14		9		54		28	
15		9		55		16	
16		27		56		40	
17		46		57		31	
18		78		58		15	
19		58		59			
20		52		60			
21		46		61			
22		55		62			
23		32		63			
24		66		64			
25		33		65			
26		49		66			
27		27		67			
28		41		68			
29		18		69			
30		21		70			
31		21		71			
32		30		72			
33		58		73			
34		41		74			
35		44		75			
36		43		76			
37		72		77			
38		23		78			
39		41		79			
40		27		80			